Az YBC 6967 egy ékírásos babilóniai agyagtábla kb. Kr.e. 1500-ból. Nagyjából így néz ki:

Előlap:

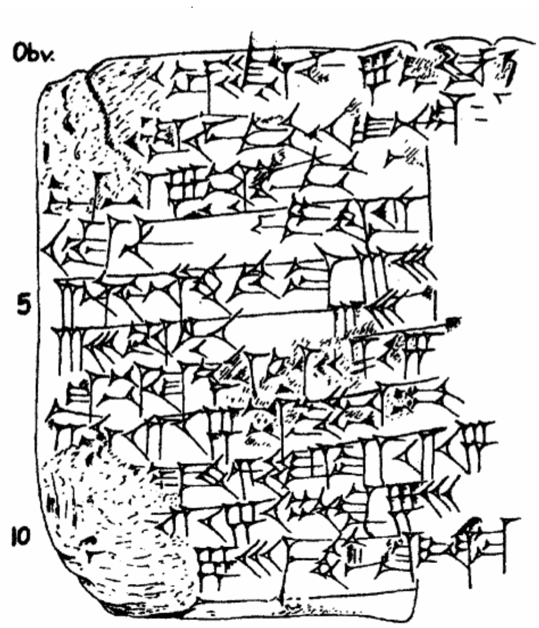

Hátlap:

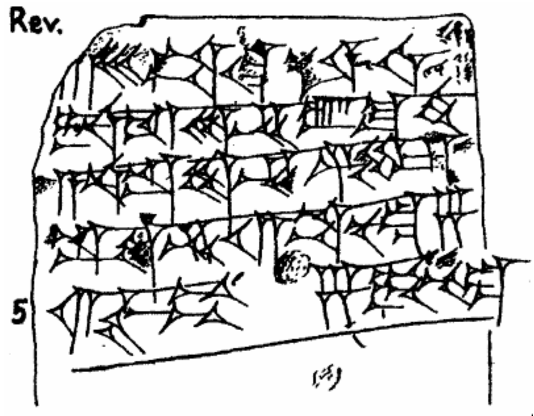

YBC 6967 – nyers fordítás

Előlap:

(1) [Az igib]um az igum felett, 7-tel megy túl,
(2) [igum] és igibum mennyi?
(3) T[e], a 7-et, amivel az igibum
(4) az igum felett túlmegy
(5) kettétörd: 3°30′;
(6) 3°30′ és 3°30′ együtt
(7) egybetart: 12°15′.
(8) A 12°15′-höz, amit megkapsz,
(9) [1`-et, a felül]etet rakd hozzá: 1`12°15′.
(10) [Az egyenoldal 1`]12°15′-höz mennyi? 8°30′.
(11) [8°30′ és] 8°30′-at, a mellékpárját, fektesd le.

Hátlap:

(1) 3°30′-at, az egybetartót
(2) az egyikből szakítsd ki,
(3) a másikhoz rakd hozzá.
(4) Az első 12, a második 5.
(5) 12 az igibum, 5 az igum.

Néhány magyarázat:

A szögletes zárójelben levő kifejezések kiegészítések: itt az agyagtábla sérült.

A számok hatvanas számrendszerben vannak. Pl:

$$1`12°15′ = 1\times60^{1} + 12\times60^{0} + 15\times60^{-1} = 72¼$$

(1) Igum, igibum: két szám, amelyik a reciproktáblán összetartozik (vagyis szorzatuk egységnyi, azaz 60.)
(5) Kettétörni: szükségszerűen fél keletkezik (nem olyan fél, ami akár harmad is lehetne). Pl. a háromszög alapjának fele a területszámításkor.
(7) *a* és *b* egybetart: *a* és *b* téglalapot alkotnak (vagyis *a*, *b* az oldalak hossza).
(9) Hozzárakni: az összeadás egyik fajtája (amihez hozzáadtunk, nagyobbá válik, de nem szűnik meg ugyanannak lenni. „Felhalmoz”: dolgok mennyiségét összeadjuk, de nem érdekel, mi lesz belőle: pl. hossz + terület)
(10) Egyenoldal: a négyzetként felfogott mennyiség oldalának hossza (vagyis négyzetgyök).
(11) Az egyenoldal mellékpárja egy olyan oldal, amellyel találkozik egy csúcsban.

YBC 6967 – algebrai értelmezés (Otto Neugebauer)

(1)	[Az igib]um az igum felett, 7-tel megy túl,	$xy = 60$, $x\text{-}y = 7$
(2)	[igum] és igibum mennyi?	
(3)	T[e], a 7-et, amivel az igibum	
(4)	az igum felett túlmegy	
(5)	kettétörd: 3°30′;	$(x\text{-}y)/2 = 3\frac{1}{2}$
(6)	3°30′ és 3°30′ együtt	
(7)	egybetart: 12°15′.	$((x\text{-}y)/2)^2 = 12\frac{1}{4}$
(8)	A 12°15′-höz, amit megkapsz,	
(9)	[1`-et, a felül]etet rakd hozzá: 1`12°15′.	$((x\text{-}y)/2)^2 + xy = 72\frac{1}{4}$
(10)	[Az egyenoldal 1`]12°15′-höz mennyi? 8°30′.	$(x+y)/2 = \sqrt{72\frac{1}{4}} = 8\frac{1}{2}$
(11)	[8°30′ és] 8°30′-at, a mellékpárját, fektesd le.	

(1)	3°30′-at, az egybetartót	
(2)	az egyikből szakítsd ki,	$(x+y)/2 - (x\text{-}y)/2 = 5$
(3)	a másikhoz rakd hozzá.	$(x+y)/2 + (x\text{-}y)/2 = 12$
(4)	Az első 12, a második 5.	
(5)	12 az igibum, 5 az igum.	$x = 12$, $y = 5$

„Felhasznált ismeterek”:

Obv. (9)-(10): $((x\text{-}y)/2)^2 + xy = ((x+y)/2)^2$

vagyis:

$(x+y)^2 = x^2+2xy+y^2$ és $(x\text{-}y)^2 = x^2\text{-}2xy+y^2$

tehát $(x+y)^2 - (x\text{-}y)^2 = 4xy$

Rev. (2)-(5): $(x+y)/2 - (x\text{-}y)/2 = y$ és $(x+y)/2 - (x\text{-}y)/2 = x$

YBC 6967 – geometriai értelmezés (Jens Hoyrup)

(1) [Az igib]um az igum felett, 7-tel megy túl,
(2) [igum] és igibum mennyi?

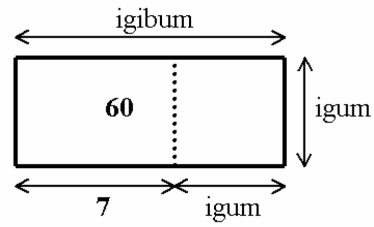

(3) T[e], a 7-et, amivel az igibum
(4) az igum felett túlmegy
(5) kettétörd: 3°30′;

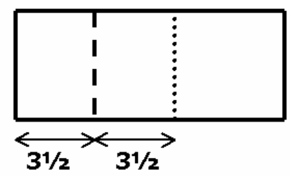

(6) 3°30′ és 3°30′ együtt
(7) egybetart: 12°15′.
(8) A 12°15′-höz, amit megkapsz,
(9) [1\`-et, a felül]etet rakd hozzá: 1\`12°15′.
(10) [Az egyenoldal 1\`]12°15′-höz mennyi? 8°30′.
(11) [8°30′ és] 8°30′-at, a mellékpárját, fektesd le.

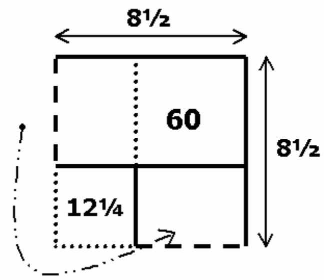

(1) 3°30′-at, az egybetartót
(2) az egyikből szakítsd ki,
(3) a másikhoz rakd hozzá.
(4) Az első 12, a második 5.
(5) 12 az igibum, 5 az igum.

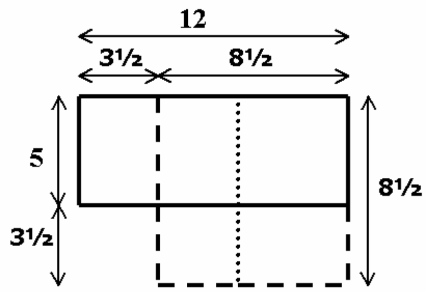

Összevetés: Eukleidész *Elemek* II.6

[Felvetés (*protaszisz*)]

Ha egy egyenesszakaszt megfelezünk, és egy egyenesben hozzáadunk valamely más szakaszt, akkor a teljes szakasz meg a hozzáadandó összege és a hozzáadandó által közrefogott téglalap meg a szakasz felére emelt négyzet együtt egyenlő a vonal feléből és a hozzáadandóból összeálló szakaszra emelt négyzettel.

[Kiindulás (ektheszisz)]

Felezzünk meg ugyanis valamely *AB* szakaszt a *C* pontoban [I.10], és adjunk hozzá vele egy egyenesben egy *BD* szakaszt.

[Célkitűzés (*dioriszmosz*)]

Azt állítom, hogy az *AD* és *DB* által közrefogott téglalap meg a *CB* oldalú négyzet együtt egyenlő a *CD* oldalú négyzettel.

[Szerkesztés (*kataszkeuê*)]

(a) Legyen ugyanis *CEFD* a *CD* oldallal szerkesztett négyzet [I.46],
(b) és húzzuk meg *DE*-t,
(c) és húzzuk a *B* ponton át az *EC* és *DF* egyenessel párhuzamosan *BG*-t,
(d) és aztán húzzuk a *H* ponton át az *AB* és az *EF* egyenessel párhuzamosan *KM*-et,
(e) és végül húzzuk *A* ponton át a *CL* és a *DM* egyenessel párhuzamosan *AK*-t [I.31,30].

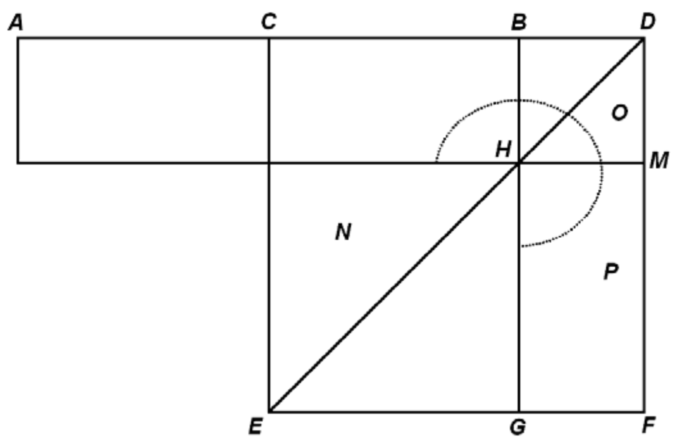

[Bizonyítás (*apodeixisz*)]

(1) Minthogy tehát *AC* egyenlő *CB*-vel,
(2) *AL* is egyenlő *CH*-val [I.36].
(3) *CH* azonban egyenlő *HF*-fel [I.43],
(4) *AL* tehát egyenlő *HF*-fel [1.Ax].
(5) Adjuk hozzájuk közös tagnak *CM*-et,
(6) így a teljes *AM* egyenlő az *NOP* gnómónnal.

(7) *AM* azonban az *AD* és *DB* közötti téglalap,
(8) mert *DM* egyenlő *DB*-vel;
(9) az *NOP* gnómón is egyenlő tehát az *AD* és *BD* által közrefogott téglalappal.
(10) Adjuk hozzájuk közös tagnak a *CB* oldalú négyzettel egyenlő *LG*-t,
(11) így az *AD* és *BD* által közrefogott téglalap meg a *CB* oldalú négyzet együtt egyenlő az *NOP* gnómónnal és *LG*-vel [2.Ax].
(12) Az *NOP* gnómón és *LG* viszont együtt a teljes *CEFD* négyzet,
(13) s ennek oldala *CD*.
(14) Az *AD* és *DB* által közrefogott téglalap meg a *CB* oldalú négyzet együtt egyenlő a *CD* oldalú négyzettel.

[Konklúzió (*szumperaszma*)]

Ha tehát egy egyenesszakaszt megfelezünk, és egy egyenesben hozzáadunk valamely más szakaszt, akkor a teljes szakasz meg a hozzáadandó összege és a hozzáadandó által közrefogott téglalap meg a szakasz felére emelt négyzet együtt egyenlő a vonal feléből és a hozzáadandóból összeálló szakaszra emelt négyzettel. Éppen ezt kellett megmutatni.